

25 OKTOBER 2009 – DERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Blinde Bedelende Bartje

„HET LOOPT NIET GOED AF, mijn avontuur van liefde”, had Jezus al drie keer aan zijn leerlingen gezegd. „Als Ik verder handel als de Zoon van God, het tastbare beeld van een God die zorgt voor de kleinsten; als Ik ermee doorga te zeggen dat Ik mijn leven geef om de schuld van anderen in te lossen (doen ouders dat ook soms niet?); als Ik zo doorzet, dan eindig Ik op een kruis.” De leerlingen beseffen het niet. Ze dromen nog steeds van een machtig rijk. Jezus die Koning zou worden, straks als ze in Jeruzalem komen. Vorige week hoorden we hoe Johannes en Jakobus aan Jezus vroegen of Hij ervoor zou zorgen dat ze „aan zijn rechter- en aan zijn linkerzijde zouden zetelen”. „Jullie zijn ziende blind”, antwoordde Jezus. „Mijn Rijk is niet van deze wereld, geen rijk van macht en succes, maar een wereld van prioriteit voor kleine mensen in de vierde en in de tweederde wereld. In Godsnaam.”

Jezus is nu in Jericho. De ziende blinden zullen er een blinde ziende ontmoeten. Eén dagreis van Jeruzalem. Nog over de Olijfberg klimmen, door de Kedronbeek, en dan op, naar de Heilige Stad. Aan de stadspoort van Jericho zit een blinde bedelaar 'in de weg'. Zijn naam is bekend gebleven: Bartimeüs, zeg maar Blinde Bartje. Hoe kan de naam van een blinde bedelaar tweeduizend jaar lang bekend blijven? Een blinde is immers iemand die door God gestraft is, zo meenden ze toen. Hij of zijn ouders hadden zich misdragen. Ziekte is toch een straf van God?

Blinde Bartje heeft een bedelaarsmantel aan, een soort vergunning om te bedelen, een badge. Die mantel dient ook om 's nachts in te slapen, „in en langs de weg”. Marginaal. Hij 'zit' langs de levensweg. Hij kan niet meelopen met de andere mensen. Blinde Bartje hoort rumoer. Een volkstoeloop. Mensen stromen samen om Jezus te begroeten. „Jezus, weet je wel. Hij wordt straks koning. Hij zal de macht grijpen in Jeruzalem, misschien morgen al.” In al zijn wanhoop schreeuwt Blinde Bartje: „Jezus, Zoon van David, grote profeet, wonderdoener, help, dit is geen leven meer voor mij!” De mensen snauwen hem toe: „Zwijg, de koning elect bekommert zich niet om blinde bedelaars aan de rand van de weg. Hij roept mensen die verantwoordelijkheid dragen en portefeuilles beheren!” „Jezus,” blijft Blinde Bartje schreeuwen, „Jezus, help me toch!”

En Jezus stopt en zegt: „Roep die man bij Mij.” Roepen? Roeping? Neen, Blinde Bartjes hebben geen Roeping. „Roep die man”, zegt Jezus. En dan gebeurt iets vreemds. Alle omstanders keren hun kazak. „Sta op,” zeggen ze tegen blinde bedelaar Bartje, „Jezus roept je.” En ze denken erbij: „Misschien vallen er kruimels van tafel voor ons?”

Of ben ik hier helemaal verkeerd in mijn lezing van het evangelie? Misschien gebeurt er iets veel diepers. De omstanders zeggen: „Sta op (surge in het Latijn, egeire in het Grieks), maar dat is een woord dat wordt gebruikt voor de opstanding van Jezus! Het betekent 'sta op', maar ook: 'sta Recht'. Zeggen de omstanders hier: „Verrijs, Bartimeüs!”? Het kan bijna niet, maar het zou toch niet de eerste keer zijn dat gewone mensen veel dieper begrijpen wat er te gebeuren staat dan de leerlingen van Jezus.

Blinde Bartje gooit zijn bedelaarsmantel af. Hij werpt zijn broodwinning weg. Hij laat zijn nachtelijke warme deken liggen. Hij riskeert alles en loopt naar Jezus. Jezus kijkt hem aan: „Bartimeüs, wat kan Ik voor je doen?” Jezus zegt „Mijnheer Bart” in plaats van het kleinerende „Blinde Bedelende Bartje”. En ook Bartimeüs spreekt Jezus anders aan. Hij zegt niet meer „Jezus van Nazareth, afstammeling van koning David”, maar „Rabboeni”, meester, een woord dat voor God zelf wordt gebruikt. Maria Magdalena zal dat woord ook gebruiken, maar pas na de verrijzenis. Blinde Bartje is al bezig met genezen. Het respect van Jezus doet al zo veel. Bart ziet nog niet, maar hij ziet al graag.

„Rabboeni,” zegt Bart, „ik verlang geen hoge plaats boven mensen, maar een plaats te midden van de mensen. Maak dat ik kan zien.” De Meester zegt: „Bartimeüs, je vertrouwen en je hoop hebben je gered. Ga maar en leef. Je hebt een plaats tussen de mensen.” „Neen,” zegt Ziende Bart, „ik wil mee met U op weg.” En Bartimeüs volgt Jezus.

Recht vooruit op weg naar Jeruzalem. Hij wordt Mens van de Weg. En zo bleef zijn naam Bartimeüs, voorheen Blinde Bedelende Bartje, bekend tot op vandaag.

EERSTE LEZING

JEREMIA 31, 7-9

Dit zegt de Heer:

„Jubel van vreugde om Jakob, juich om de heerser van de volken; bazuin het rond, prijs God en zeg: de Heer heeft redding gebracht aan zijn volk, aan de rest van Israël.”

„Ik haal hen terug uit het noorden, van het einde der aarde breng Ik hen bijeen, ook de blinden en lammen, de zwangere en barende vrouwen. In dichte drommen keren zij terug.”

„In tranen gingen ze heen; getroost leid Ik hen terug. Ik voer hen naar stromende beken over gebaande wegen waarop ze niet struikelen. Ik ben toch Israëls vader, en Efraïm is mijn eerstgeborene.”

TWEEDE LEZING

BRIEF AAN DE HEBREEEN 5, 1-6

Broeders en zusters,

Elke hogepriester wordt genomen uit de mensen en aangesteld voor de mensen om hen te vertegenwoordigen bij God en om gaven en offers op te dragen voor de zonden. Hij is in staat onwetenden en dwalenden geduldig te verdragen daar hij ook zelf aan zwakheid onderhevig is; daarom moet hij als hij offers voor de zonden opdraagt, even goed aan zijn eigen zonden denken als aan die van het hele volk. En niemand kan zich die waardigheid aanmatigen: men moet evenals Aäron door God geroepen worden.

Ook Christus heeft zichzelf niet de eer van het hogepriesterschap toegekend; dat heeft God gedaan die Hem zei: „Gij zijt mijn Zoon, Ik heb u heden verwekt.” En elders zegt hij: „Gij zijt priester voor eeuwig, op de wijze van Melchisédek.”

EVANGELIE

MARCUS 10, 46-52

In die tijd kwam Jezus in Jericho. Maar toen Hij, vergezeld van zijn leerlingen en een flinke menigte, weer uit Jericho wegtrok, zat een blinde bedelaar langs de weg, Bartimeüs, de zoon van Timeüs. Zodra deze hoorde dat het Jezus de Nazarener was, begon hij luidkeels te roepen: „Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!” Velen snauwden hem toe te zwijgen, maar hij riep nog veel harder: „Zoon van David, heb medelijden met mij!”

Jezus bleef staan en zei: „Roep hem eens hier.” Ze riepen de blinde toe: „Heb goede moed! Sta op, Hij roept u.” De blinde wierp zijn mantel af, sprong over-eind en kwam naar Jezus toe.

Jezus vroeg hem: „Wat wilt ge dat Ik voor u doe?” De blinde antwoordde Hem: „Rabboeni, maak dat ik zien kan!”

En Jezus sprak tot hem: „Ga, uw geloof heeft u genezen.” Terstond kon hij zien en hij sloot zich bij Jezus aan op zijn tocht.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net